

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XVI. Quomodo inter orandum dudum vni rei insistere poterimus, & traditur praxis cuiusdam modi orandi imprimis vtilis, vt nimirum ad casus particulares descendatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

plo hunc modum orandi, & in vna eademque re manendi, in oratione, quam in horto habuit, docuit. Neque enim satis illi fuit semel hanc ad Patrem suum orationem fundere, sed secundo & tertio eandem orationem petijt, eundem sermonem dicens. Et addit Euangelista, postrema vice prolixius eum orasse, quam in principio, diutius in oratione sua perseverando, vt nos edoceret in vna eademque re, dum oramus, insistere, idem bis tertiove repetendo & resumendo. Hoc namque pacto, & per hanc perseverantiam & constantiam, eam virtutem & perfectionem, quam desideramus, obtinebimus.

CAPVT XVI.

Quomodo inter orandum dudum vni rei insistere poterimus, & traditur praxis cuiusdam modi orandi in primis utilis, vt nimirum ad casus particulares descendatur.

IAM reliquum est, vt tradamus, quis modus nobis tum seruandus sit, cum affectum in vna eademque re longo tempore detinere & fouere volumus, cum tanta is vtilitatis sit, vti ante diximus.

Commune & ordinarium, quod ad hoc dari solet, medium est, eundem actum & affectum voluntaris continuare, vel eum subinde denuo reiterare & repetere; perinde ac si quis rotam volentem de nouo manu impelleret, ne quiescat, vel ligna camino adderet; ad hoc quidem interdum primam illam adhibendam considerationem, quæ in principio ad hunc nos affectum & desiderium emouit, voluntatem quando eam iam inrepetere cernimus, per ipsam expegefacere allaborando, cum Propheta dicitur: *Conuertere anima mea in requiem*

tuam, quia Dominus benefecit tibi. Vide, quanti tua id referat, & quam rationi sit consentaneum, vt pro Deo id facias, cui tot es nominibus affectus.

Quando vero prima iam consideratio ad hoc parum proderit, nec nos emouebit, alia noua consideratio adhibenda erit, vel ad aliud punctum transeundum; hanc ob causam varia puncta præparata semper nos habere par est, vt postquam iam vnum, à quo minime vltra permouendi videmur, decursum fuerit, transeamus ad aliud & rursus aliud, quod nos de nouo emoueat, & affectum erga id, quod volumus, concitet.

Ad hæc, sicut in mundo ad euitandum fastidium, quod ex assidua vnius cibi sumptione sequi solet, diuersimode eum condire consueuimus, vt ipse nouo illo condimento nouus, ac nouum nobis saporem habere videatur: pari modo, vt multo tempore in vna eademque re in oratione, quæ anima nostræ cibus & alimentum est, perseverare possimus, consultum fuerit diuersimode eam condire.

Fiet id aliquando quidem ad aliud punctum, & aliam considerationem transeundo, vti paulo ante dictum est: quia quotiescunque quis per diuersam rationem & considerationem in vna eademque re mouetur & incitatur, toties eam alio quodammodo & alio modo videtur condire, atque ita ea velut noua redditur.

Præterea, esto nec noua assumatur ratio, nec noua consideratio, ipse vnius etiam eiusdemque virtutis affectus diuersimode coqui & condiri potest. Verbi causa, ager quis de humilitate; interdum quidem is potest in propriarum miserrarum & infirmitatum cognitione occupari, seipsum ob easdem confundendo, & despiciendo, interdum vero desideria excitabit, quibus despici, paruipendi, ac negligi cupiat, humanam opinionem & estimationem floccifaciendo, sed potius eam vt vanum quid deridendo:

Deficiente prima consideratione, alio quarando.

Quomodo orans diu in vna re perseverare possit.

Nona scilicet consideratio.

Idem affectus quomodo reuouari possit.

Varij modi eiusdem affectus humilitatis conseruandi.

inter-

interdum quoque se confundet, & ruborem incutiet, oculos in crimina & flagitia, quæ quotidie committit, conijciens, & veniam illorum, & euitandi remedia postulat: alias bonitatem Dei se tolerantis admirabitur, cum ne ipsi nos inuicem aliquando tolerare possimus: alias denique immensas illi ager gratias, quod se in alia maiora peccata prolabi non sit passus.

Et sic per hanc varietatem euitatur fastidium, quod ab rei eiusdem continuatione sequi solet, ac facile fit ac sapidum in vnius eiusdemque virtutis actibus affectibusque perdurare & perseverare; hoc enim pacto ipsa magis in cor penetrat, & profundius imprimitur; quia tandem, sicut lima, quoties per ferrum transit, toties aliquid de eo aufert; ita quoties actum aliquem humilitatis, alteriusve virtutis faciemus, aliquid toties de contrario vicio tollitur ac deraditur.

Actus repetiti virtutem augent.

Ad particulares virtutis actus descendendum.

Præter hunc est & alius in oratione in vna eademque re ad multos dies perdurandi modus, isque facilis & utilis ad particulares scilicet casus descendere. Notant hoc loco vitæ spiritualis Magistri, satis nobis esse non debere generale quoddam ex oratione Deo seruicendi, proficiendi, aut ad perfectionem in communi aspirandi, desiderium aut propositum elicere, sed ad id singillatim, in quo magis nos Deo seruire, & gratiores esse posse nouimus, descendere debere. Satis quoque esse non debet, generalem quandam erga virtutem etiam particularem affectum colligere, vt scilicet velimus in genere esse humiles, obediētes, mortificati; quia isthoc generale desiderium & velleitatem etiam scelerati quique habent. Nam sicuti virtus in se pulchra est & honorabilis, & magnæ tam quoad hanc vitam, quam aliam utilitatis, facile est illam sic in genere amare & desiderare. Sed in hac ipsa virtute, quam volumus, ad casus particulares delabamur oportet; verbi gratia, si magnam quandam cum Dei voluntate conformitatem habere volumus, in particu-

Virtus in genere non amabilis.

laribus rebus nos ei conformare studeamus, tam in morbis, quam bona valetudine; æque in morte ac in vita, in reuerentia non minus, quam in consolatione: si de humilitate etiam imperanda agitur, ad particularia descendendum, & casus particulares notandi, in quibus nostri despectus & vilipendij occasiones plerumque occurrere solent, vel possunt: Ac sic dereliquis virtutibus. Hi namque maiorem difficultatem in sui praxi inuoluunt, in hoc virtutis est difficultas sita, per hoc virtus magis appetet & probatur, hæc quoque optimiliter habendæ sunt media. Et prius rebus minoribus ac faciliōribus, quas nobis maiorem, si occurrerent, factuas difficultatem putamus, praxeos exempla sumenda sunt, ac semper aliquid addendum, & altius paulatim ascendendum, ita nos in ijs exercendo, quasi eam nobis re ipsa offerrentur, donec eo tandem perueniamus, vt nihil omnino in hac ipsa virtute, quam desideramus, remota vel obstaculi sentiamus, sed omnia perfringamus, & nihil occurat difficultatis, quin transcendamus, pleniūque victores simus. Cum vero postea aliquæ eius exercendæ reuera occasiones occurrant, in illis nos ante alias exerceamus oportet, nos ad eas superandas, & fructum ex eis capiendum disponendo, quosque iuxta statum suum. Quinimo quidam Dei seruus dicere soleat; semper aliquid nobis in oratione proponendum esse, quod die illo vsurpare & practicari volumus. Vide ergo, ad quam particularianostri in oratione descendere velint.

Hoc inter cætera, in quibus nos in oratione exercere debemus, non postremum est: nam, vt ante dictum est, oratio nostra debet esse practica; id est, ad operandum directa & destinata, quæque nos in virtute, quam spectamus, operandæ & exequendæ, difficultatibus occurrere valentibus, perfringendis, & repugnantiæ omni superanda adiuturæ. Per magni proinde refert, vt primo in hæc nos exerceamus, & nostri aliquid particulum

culum faciamus, milites strenuos imitando, qui antequam verum confictum ineant, umbraticis hastiludiis, torneamentis, & velitationibus arenariis, aliisque exercitiis militaribus se exercere solent, ut, cum reuera manus cum hoste conferenda erunt, preparati & exercitati inueniantur. Vnde hoc Cassianus exercitium, tum ad vitia superanda, ac passiones domandas, tum virtutes obtinendas mirifice commendat. Plutarchus quoque & Seneca docent, ignaros non intelligere, quanti ad labores ipsos minuentos referat, cogitatione eosdem ante precipere & prae meditari. Perutile est, inquit, labores & difficultates semper animo agitare, & sibi proponere; nam sic ut qui semper res faciles & delectabiles cogitat, torpidus fit & segnus, & si quando molestum & difficile quid occurrit, magnum difficultatem in eo aggrediendo lentur; & quia in gloria molliuicifuerus est, tergiu ilico vertit, & de blandis gratisque rebus cogitare incipit: sic qui infirmitatum exiliorum, carcerum, omnigenarumque aduersitatum, quae incidere possunt, cogitatione se assuefacit, longe, cum haec ingruent, paratior & magis dispositus erit, atque adeo plus perterere haec in principio, quam in extremo nocere comperiet. Vnde bene S. Gregorius: *Minus iacula feriunt, quae prauidentur;* & istus qui animo praecipit, non ita nocet, quam qui inopinatus & derepente ingruit. Constat enim magis nos percelli ab hosti subito aggrediente, quam ab eo cuius aduentus praecognitus est & prauius.

Mirabile propterea exemplum est, quod quoad hoc de B. P. N. Ignatio legimus. Huic quadam tempestate aegrotanti praecipit medicus, ne quem tristitiae locum daret, & omnes cogitationes contristatatas a se eliminaret. His auditis secum cogitare ipse attente cepit, quidnam tam aduersae & triste accidere posset, ut serena animae suae pax & tranquillitas eo perturbaretur, ipseque propterea affligeretur, cumque cogitationis oculis omnia percurre-

Rodriguez, exercit. pars 1.

risset, nihil omnino reperit quo se constiteri turbatque posse censebat, praeterquam si (quod illum etiam maxime afficiebat) aliquam ob causam Societatem nostram perire & dissolui contingeret. Cum vero ulterius pergens se examinaret, quam diu haec in se afflictio & pena duratura esset, si forte isthaec dissolutio contingeret, putabat se, si nulla culpa sua euenisset, per horae quadrantem duntaxat per orationem mentem in Deum recolligendo ab illa posse turbatione liberari, & priori paci & solitae mentis hilaritati restitui. Addebat insuper eam se animi quietem & tranquillitatem integram etiam conseruaturum, etsi Societas dissolueretur. Haec itaque bona & perutilis orationis species est.

S. Iacobus in Canonica sua sic scribit, *Tristatur aliquis vestrum, oret, ad orationem confugiat, & in ea consolationem & remedium inueniet.* Sic scilicet Plaltes faciebat, uti de seipso testatur, *Reuie consolari anima mea, memor sui Dei, & delectatus sum:* id est, cum dolor & tristitia me obruer, ad Deum recurrebam, ad ipsum cor meum iustollebam, & statim anima gaudio & consolatione perfunde-

lac. 5. 73.

Psalm. 76. 4.

bat. Haec scilicet Dei voluntas est, sicque id ipse fieri vult, cum vero ipsi id placeat, ceteris omnibus id placeat necesse est. Sicut ergo postquam patiendi iam venit occasio, & labor aliquis se obtulit, bonum & consultum est ad orationem confugere, ut aequa mente is, & cum utilitate suscipiatur: sic quoque magni refert, hoc ipsum remedium ante usurpare, ne id nobis postea nouum, sed facile admodum & leue videatur.

In difficultatibus & ante eas ad orationem confugiendum.

Vna de causis, cur in aduersitatibus & aërumnis suis Iob adeo fortis & constans fuerit, ut ait Chrylostomus, est, quod eas eo quo diximus modo prauidisset, eas praemeditando, sibi in imaginatione diu ante depingendo, & in iisdem se exercendo tamquam in re quae sibi posset aliquando accidere. Sic id de se ipse testatur, dicens, *Quia timor quere-*

Hom. de auaritia.

Iob praeseditur futura.

A a time-

timebam, euenit mihi, & quod verbar accidit. At si id cogitatione non prauertisti, & in ipso etiam eius desiderio difficultatem aliquam sentis, quid erit ergo de opere ipso? Si etiam tum cum in oratione versaris, & adhuc procul ab occasionibus remotus es, vires & animum in te non sentis ad hoc vel illud officium, exercitium, laborem, contemptum amplectendum, quid erit quando & extra orationem eris, & ipsa occasionis & operis difficultas te perterrefaciet, atque ipsum Christi exemplum, quod te haud dubie animat & vigorat, tibi consideratione & meditatione non proponis? Si etiam, postquam id instanter in oratione petisti, se offerente occasione, deficis; quid erit, cum prænunitus non eris, & in oratione id non postulasti? Si etiam qui nulla proposita facit, sæpenumero impingit, quomodo non labetur, qui vel sero, vel nunquam bonum propositum facit?

Particulares casus infiniti.

Hoc si obseruetur, amplissima datur ad circa vnam eandemque rem in oratione, & circa vnum & eundem affectum multis horis, quin etiam diebus continenter perseverandum materia. Casus namque particulares, qui possunt occurrere, & ad quos possumus descendere; infiniti sunt, quibus omnibus vt par esse & sufficere homo possit, non sane parua res est. Vbi vero eo pertinges, vt te ad omnia animum & vires habere, & ad ipsa æquanimitè suscipienda dispositum putes, noli credere idcirco, iam te ad summum venisse, nec rem confectam esse; nam adhuc grandis tibi restat via. Magna quippe est inter dictum & factum, inter desiderium & opus ipsum differentia. Certum est namque opus desiderio longe difficilius esse: quia in opere ipsum obiectum præsens adest, in desiderio vero solum imaginatio. Vnde etiam sæpe contingit, vt in oratione feruentissimi simus, & omnia nos transcendere obstacula posse credamus; postea tamen, dum ad opus descendendum est, & occasio aliqua occurrit, procul nos ab eo quod prosequimur, abesse comperiamus. Proinde

Excursio longe difficilior propositio.

fatis non est, hæc te in animo desideria sentire, sed danda tibi opera, vt euadant talia & tam efficacia, vt in opus prodeat: ipsum namque virtutis probatio & experimentum est. Si autem vides, opera tua à propositis dissentire, & dum se offert occasio alium te longe esse, quam dum orationi insisteres, erubescere & confundere, quod non nisi concipiendis desideriiis oratio tibi deseruiat; aut potius erubescere, quod non vera, sed phantastica & imaginaria duntaxat hæc desideria sint, cum res quadam læuissima postea animum turbet, inquietet, & retrocedere te à proposito faciat.

Atque vt faber, quando opus quod conficiendum suscepit, bene nõ succedit, ferrum fornaci reinserit, vt ipsum recudat, & debitam ei det formam: pari modo tibi ad orationis fornacem redeundum est, vt hæc tua desideria melius reuincantur, nec ante quiescendum, quam opus cum desiderio concordet & consentiat, ac nihil sit in quo offendas.

Imo vero, ne tum quidem, cum ad occasiones post occurrentes bene te sentis dispositum esse, totum credas confectum negotium esse; quia in vno eodemque opere varij ac multi sunt hominis conscendendi gradus, antequam ad summam virtutis perfectionem veniat. Principio namque necesse est, vt te in omnibus, quæ tibi occurrent, occasionibus patienter admittendis exerceas: quia hic primus virtutis est gradus. Perfer saltem patienter, si non potes hilariter & æquanimitè: atque hoc sufficit, vt in eo te ad dies aliquot, aut etiam diutius, exerceas. Ac licet etiam omnes occasiones occurrentes patienter iam perferre didiceris, tamen adhuc multum tibi restabit viæ, antequam ad virtutis perfectionem pertingas. Nam, vt docent Philosophi, inde colligas quædam virtutis perfectionem attingisse, si eius opera prompte, faciliter & delectabiliter operetur. Vide ergo num humilitatis, paupertatis spiritus, patientiæ, &

aliam reliquarum virtutum opera prom-
 pte, facile, & cum voluptate ac iucundi-
 tate suscipias: atque hinc colligere po-
 teris, num virtutem iam plane sis affec-
 tus. Vide inquam, num tam tibi gra-
 tum sit despici ac contemni, quam iu-
 cundum à populo magni pendì & hono-
 rari. Atque hæc est regula, quam nobis
 B. P. N. assignat, ex Euangelio de prom-
 pta. Vide num ita tibi arideat ac placeat
 summa in victu, vestitu, & lecto pauper-
 tas, & quod deteriora quæque quæ do-
 mi sunt in usum tuum cedant, ac auaro
 opes, abundantia, & opulentia. Vide de-
 nique, num ita lætetur mortificatione,
 ac mundus deliciis, quiete, & volupta-
 tibus. Si ergo ad talem in vna quaque vir-
 tute perfectionem perueniendum sit, sa-
 tis profecto habebimus, in quo nos, non
 vna solum die, sed & pluribus, & fortasse
 etiam annis multis exerceamus.

CAPVT XVII.

*In ipsa mysteriorum consideratione
 tractim etiam nobis procedendum
 est, neque illa quidem superficialiter
 & obiter percurrenda. Aliqua
 proponuntur media, quæ ad
 hoc nobis vsui
 erunt.*

PER magni quoque refert, in ipsa my-
 steriorum diuinorum consideratione,
 diucius in vna eademque re permanere,
 nec obiter præcipitanterque per eadem
 currere. Plus namque utilitatis nobis
 afferet mysterium vnum bene & pro-
 ut oportet consideratum & expensum,
 quam multa superficialiter ac leui manu
 inspecta. Hac de causa in exercitiorum li-
 bro tanti B. P. N. ipsas Repetitiones facit,
 vt post singula exercitia statim, vnam at-
 que alteram eius repetitionem fieri iu-
 beat, quod enim prima vice non inueni-
 tur, fortasse inuenietur perseverando: quia

qui querit inuenit, & pulsanti aperietur. *Matth. 7. 8.*
 Moses semel petram virga feriens, aquam *Num. 20. 12.*
 non elicit, sed iterato aqua manare
 incepit. Cæcum illum, de quo in Euange- *Sensim dat
 sic dona
 Deum.*
 lio, simul & semel Dominus visu non do-
 nauit, sed paulatim, & per vices. Primo
 namque saliuam oculis eius applicuit,
 rogans num quid videret: respondit ille,
 se quidem in confuso & rudi modo ali-
 quid videre, sed quid sit, interstinguere
 non posse; *Video homines, inquit, velut ar-
 bores ambulantes.* Tum Dominus denuo *Marc. 2. 24.*
 manus oculis admouens, eum ita persua-
 nauit, vt & clare videret, & visa ab inui-
 cem distingueret. Sic & in oratione vsu
 venit, vt dum semel atque iterum ad rem
 eandem redimus, & in ea perseveramus,
 ipsa melius & amplius innotescat.

Perinde ac dum quis obscurum aliquem
 locum ingreditur, initio quidem nihil
 profusus videri; at, si aliquantulum in eo
 maneat aliquid videre incipit. Particula- *Meditationis
 sine pratico
 resolutione.*
 riter autem semper in ipsa rerum quas
 meditamur consideratione tam diu nos
 detineamus oportet, donec plane illu-
 stemur, veritatem penitus perspiciamus,
 & ab ea conuincamur, & id quod facere
 oportet, resolute proponamus. Hic
 namq; inter fructus ex oratione elicien-
 dos facile primus est; & in eo bene nos
 fundari oportet, vt ante dicere memini.

Veniamus iam ad media quæ nobis ad *Cap. 9.*
 mysteria sic meditanda & ponderanda
 vsui auxilioque esse poterunt. Quando
 diuinam suam lucem Dominus emittit,
 animeque oculos illustrat, tam multa ei
 consideranda, & in quibus se detineat,
 occurrunt, vt cum Propheta dicere que-
 at: *Revela oculos meos, & considerabo my-
 steria & mirabilia de lege tua. Labor ei
 & 162.*
*go super eloquia tua, sicut qui inuenit post
 victoriam spolia multa.* Qui secundus
 locus declarat & explicat primum. Sic
 Beatus Franciscus & Augustinus dies no-
 ctesque integras breuium illarum sen-
 tentiarum, *Nouerim te, nouerim me, &c. Deum
 meum & omnia,* considerationi impende-
 bant. Quæ orandi ratio non absimilis est illi,
 quæ beatos illos cæli ciues in cælo vsurpare